

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo

GRADSKO VIJEĆE

Broj: 01-GV-02-1600/23
Sarajevo, 25.10.2023. godine

Na osnovu člana 31. stav (1) tačka b) i člana 77. stav (1) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 7/23), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 32. sjednici održanoj dana 25.10.2023. godine, primilo je k znanju

Informaciju o saradnji i odnosima organa Grada Sarajeva sa vjerskim zajednicama i crkvama.

PREDSJEDAVALJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović, s.r.

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADONAČELNICA

Informacija o saradnji i odnosima organa Grada Sarajeva sa vjerskim zajednicama i crkvama

Sarajevo, oktobar 2023. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 407 443
Fax: +387 33 208 341
Email: grad@sarajevo.ba
Web: www.sarajevo.ba

I UVOD

Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 5/04) uređen je jedinstveni pravni okvir u kojem će sve crkve i vjerske zajednice u BiH djelovati i biti izjednačene u pravima i obavezama bez ikakve diskriminacije.

Shodno odredbama člana 14. tačka 4. Zakona, kojim je propisano da država može na osnovu jednakosti prema svima davati materijalnu podršku crkvama i vjerskim zajednicama za očuvanje kulturne i historijske baštine, zdravstvene djelatnosti, obrazovne, karitativne i socijalne usluge koje pružaju crkve i vjerske zajednice, jedino pod uslovom da crkve i vjerske zajednice spomenute usluge obavljaju bez ikakve diskriminacije, a posebno nediskriminacije na osnovu vjere ili uvjerenja i Grad Sarajevo saraduje sa vjerskim zajednicama i crkvama i pruža im finansijsku podršku.

U cilju uspostavljanja što bolje i efikasnije saradnje, Gradsko vijeće Grada Sarajeva osnovalo je Komisiju za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama, koja shodno članu 54. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 28/09):

- a) prati provođenje zakona i drugih propisa koji se odnose na crkve i vjerske zajednice i daje Gradskom vijeću mišljenja i prijedloge po pojedinim pitanjima iz odnosa organa vlasti i lokalne samouprave i crkava i vjerskih zajednica;
- b) ostvaruje saradnju s institucijama crkava i vjerskih zajednica na području grada Sarajeva;
- c) vrši i druge poslove određene ovim Poslovníkom i drugim aktima Gradskog vijeća Grada Sarajeva.

Postavljene zadatke Komisija realizuje kroz Plan aktivnosti Komisije za odnose s vjerskim zajednicama i crkvama.

Također, u cilju nastavka efikasne saradnje i transparentne i pravične raspodjele finansijskih sredstava iz Budžeta Grada Sarajeva, donesen je i Pravilnik o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 35/17) kojim su utvrđeni kriteriji za namjensko usmjeravanje sredstava u skladu sa Zakonom.

Naime, uzimajući u obzir činjenicu da su, u periodu od 2007. godine do danas, sanirani, rekonstruirani i obnovljeni mnogi vjerski objekti koji su značajni historijsko-kulturni objekti, stekli su se uslovi da se i formalno-pravno, u odgovarajućoj proceduri, pristupi inoviranju relevantnih odredbi tadašnjeg, prvog Pravilnika, te time saradnja Grada Sarajeva i vjerskih zajednica i crkava usmjeri i realizira u skladu sa novim zahtjevima vremena i potrebama samih vjerskih zajednica i crkava. Tako je donesen Pravilnik o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 35/17), čime je prestao važiti Pravilnik o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 25/07).

II TOK AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI TEKUĆEG GRANTA BUDŽETA GRADA SARAJEVA ZA 2023. GODINU

I u ovoj godini, shodno djelokrugu rada i važećim propisima, nadležna služba je sačinila Evidencijsku listu zahtjeva vjerskih zajednica i crkava za 2023. godinu, sa pregledom svih podnesenih zahtjeva, kako slijedi:

Na osnovu pokazatelja sadržanih u podnesenim zahtjevima crkava i vjerskih zajednica i prikazanih u Evidencijskoj listi, nakon što su obezbijedena sredstva u Budžetu Grada Sarajeva za 2023. godinu („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/23) te u skladu sa odredbama Pravilnika o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva namijenjenog za potrebe vjerskih zajednica i crkava, gradonačelnica je razmatrala prispjele zahtjeve za 2023. godinu te shodno i mišljenju nadležne službe formirala prijedlog raspodjele sredstava kako slijedi:

Islamska zajednica

Islamska zajednica – Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – Izvršni odbor (05-11-2443/23)

- Molba za finansijsku podršku najave iftara u mjesecu Ramazanu – Oglašavanje iftara zvučnim i svjetlosnim efektima – pucanj topa
- Molba za finansijsku pomoć za radove na rekonstrukciji fasade na munari džamije Jedileri – 7 braće
- Molba za finansijsku pomoć za radove na sanaciji krova i munare džamije – Terzibašina džamija
- Molba za finansijsku pomoć za radove na rekonstrukciji poda džamije i uvođenje grijanja – Arabi-Atik džamija-Arapova
- Molba za finansiranje radova na zamjeni stolarije te sanaciji fasade – džamija Jahja paše – Nova mahala
- Molba za finansijsku pomoć za radove na eksterijeru džamije (uređenje platoa oko džamije) – džamija Alipašino polje C faza
  - IZ u BiH Studentski centar IZ u BiH – Molba za podršku realizaciji edukativnih projekata Centra (10-11-286)
  - Islamska zajednica u BiH, Rijaset – Molba za finansijska sredstva za nabavku podne tekstilne obloge u Upravnoj zgradi Rijasetu na Kovačima (05-11-3578)
  - IZ u BiH, Media centar d.o.o. Molba za pomoć pri realizaciji projekta Radia Bir (05-11-3013)

Katolička crkva

- Župa Svetog Leopolda Mandića – Molba za finansiranje projekta izmjene dotrajalih vrata na župnoj crkvi i utopljanju crkve 05-11-2517)
- Župa svetog Franje Asiškog, Dobrinja Sarajevo, Molba za pomoć u realizaciji projekta prostornog uređenja crkve svetog Franje Asiškog (05-11-1628)
- Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije Stup, Molba za finansijsku pomoć pri obnovi i uređenju župne crkve i svetišta (05-11-2520)
- Kaptol Vrhbosanski – katedrala Srca Isusova – Molba za pomoć za redovno održavanje katedrale (05-11-1468)
- Vrhbosanska nadbiskupija – župni ured Presvetog srca Isusovog – katedrala – Molba za novčano-materijalnu pomoć u proslavi Uskršnjih blagdana 2023. (05-11-334)
- Medijski centar Vrhbosanske Nadbiskupije – Molba za pomoć izdavačkoj djelatnosti – Katolički tjednik (05-11-1286)
- Župa presvetog trojstva Novo Sarajevo – Molba za finansijsku potporu organizaciji patrona i obnovu župnog pastoralnog centra Župe (05-11-1479)

- Vrhbosansko bogoslovno sjemenište Sarajevo – Molba za pomoć za obnovu fasade na nacionalnom spomeniku kulture „Katolička bogoslovija s crkvom Ćirila i Metoda“ (05-11-2578)

Pravoslavna crkva

- Srpska pravoslavna Crkvena opština Sarajevo – Molba za dodjelu sredstava za sanaciju zida koji ugrožava saobraćaj u ul. M.M Bašeskije (po zapisniku Inspekcije) (05-11-2995)
- Srpska pravoslavna Crkvena opština u Reljevu, Molba za finansijsku podršku za obnovu ograde i izgradnju zida oko porte hrama (oštećeno poplavom) (05-11-2513)
- Kolo srpskih sestara „Sveta Velikomučenica Tekla“ Sarajevo – Molba za finansijsku podršku u nabavci hrane, lijekova, higijenskih potrepština, odjeće, obuće i sl. za korisnike (05-11-2521)

Jevrejska vjerska zajednica

- Jevrejska opština Sarajevo – Molba za realizaciju sredstava za izradu projektne dokumentacije za obnovu fasade Aškenaske sinagoge (05-11-3379)

III UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA

U Budžetu Grada Sarajeva za 2023. godinu („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/23) na poziciji 614300: Tekući transferi neprofitnim organizacijama: Sredstva za vjerske zajednice i crkve, utvrđena su u iznosu od 100.000,00 KM.

Prema utvrđenim kriterijima i prispjelim zahtjevima, predložena je raspodjela i dodjela sredstava, kako slijedi:

ISLAMSKA VJERSKA ZAJEDNICA (50%) 50.000 KM

Medžlis Islamske zajednice Sarajevo – Izvršni odbor

- Molba za finansijsku podršku najave iftara u mjesecu Ramazanu – Oglašavanje iftara zvučnim i svjetlosnim efektima – pucanj topa **9.000,00**
- Molba za finansijsku pomoć za radove na rekonstrukciji fasade na munari džamije Jedileri – 7 braće **7.000,00**
- Molba za finansijsku pomoć za radove na sanaciji krova i munare džamije – Terzibašina džamija **5.000,00**
- Molba za finansijsku pomoć za radove na rekonstrukciji poda džamije i uvođenje grijanja – Arabi-Atik džamija-Arapova **10.000,00**
- Molba za finansiranje radova na zamjeni stolarije te sanaciji fasade – džamija Jahja paše – Nova mahala **6.000,00**
- Molba za finansijsku pomoć za radove na eksterijeru džamije (uređenje platoa oko džamije) – džamija Alipašino polje C faza **4.000,00**
- Islamska zajednica u BiH, Studentski centar IZ u BiH -Molba za podršku realizaciji edukativnih projekata Centra **4.000,00**
- Islamska zajednica u BiH, Rijaset – Molba za finansijska sredstva za nabavku podne tekstilne obloge u Upravnoj zgradi Rijaset na Kovačima **5.000,00**

KATOLIČKA CRKVA (25%) 25.000 KM

- Župa Svetog Leopolda Mandića – Molba za finansiranje projekta izmjene dotrajalih vrata na župnoj crkvi i utopljanju crkve **3.000,00**
- Župa svetog Franje Asiškog, Dobrinja Sarajevo, Molba za pomoć u realizaciji projekta prostornog uređenja crkve svetog Franje Asiškog **3.000,00**
- Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije Stup, Molba za finansijsku pomoć pri obnovi i uređenju župne crkve i svetišta **3.000,00**
- Kaptol Vrhbosanski – katedrala Srca Isusova – Molba za pomoć za redovno održavanje katedrale **5.000,00**

- Vrhbosanska nadbiskupija – župni ured Presvetog srca Isusovog – katedrala – Molba za novčano-materijalnu pomoć u proslavi Uskršnjih blagdana 2023. **1.000,00**
- Medijski centar Vrhbosanske Nadbiskupije – Molba za pomoć izdavačkoj djelatnosti – Katolički tjednik (05-11-1286) **3.000,00**
- Župa presvetog trojstva Novo Sarajevo – Molba za finansijsku potporu organizaciji patrona i obnovu župnog pastoralnog centra Župe **3.000,00**
- Vrhbosansko bogoslovno sjemenište Sarajevo – Molba za pomoć za obnovu fasade na nacionalnom spomeniku kulture „Katolička bogoslovija s crkvom Ćirila i Metoda“ **4.000,00**

PRAVOSLAVNA CRKVA (20%) 20.000 KM

- Srpska pravoslavna Crkvena opština Sarajevo – Molba za dodjelu sredstava za sanaciju zida koji ugrožava saobraćaj u ul. M.M Bašeskije (po zapisniku Inspekcije) **10.000,00**
- Srpska pravoslavna Crkvena opština u Reljevu, Molba za finansijsku podršku za obnovu ograde i izgradnju zida oko porte hrama (oštećeno poplavom) **7.000,00**
- Kolo srpskih sestara „Sveta Velikomučenica Tekla“ Sarajevo – Molba za finansijsku podršku u nabavci hrane, lijekova, higijenskih potrepština, odjeće, obuće i sl. za korisnike **3.000,00**

JEVREJSKA VJERSKA ZAJEDNICA (5%) 5.000 KM

Jevrejska opština Sarajevo – Molba za realizaciju sredstava za izradu projektne dokumentacije za obnovu fasade Aškenaske sinagoge **5.000,0**

Shodno članu 6. stav (2) Pravilnika o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva, a prije donošenja konačne odluke o dodjeli istih, gradonačelnica je prijedlog za raspodjelu sredstava, broj: 01/05-04-3633/23 od 17.04.2023. godine, uputila na mišljenje Komisiji za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama.

Komisija je, na sjednici održanoj dana 03.05.2023. godine, dala pozitivno mišljenje o predloženoj raspodjeli budžetskih namjenskih sredstava (Izvještaj broj: 04-GV-04-705-1/23), uz insistiranje da se za 2024. godinu planira značajno veći iznos sredstava za crkve i vjerske zajednice, kao i stav da se raspodjela navedenih sredstava treba utvrditi u takvim omjerima da katolička i pravoslavna crkva dobiju jednak postotak sredstava.

Po okončanju navedene, propisane procedure, sačinjeni su i potpisani odgovarajući pojedinačni ugovori, te realizovana sredstva planirana u Budžetu Grada Sarajeva za 2023. godinu, u ukupnom planiranom iznosu.

IV OSTALO

Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama Gradskog vijeća Grada Sarajeva, na svojoj 22. sjednici, održanoj dana 12.09.2023. godine, pod tačkom 2. Tekuća pitanja, usvojila je tri Izvještaja i zaključka, te ih kao inicijative Gradskog vijeća uputila gradonačelnici, i to sljedećeg sadržaja:

- Broj: 04-GV-04-1294-2/23, od 12.09.2023. godine

„Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama upućuje inicijativu gradonačelnici Grada Sarajeva putem Gradskog vijeća, da u Plan Grada Sarajeva uvrsti održavanje sastanka sa Međureligijskim vijećem BiH i korisnicima sredstava Budžeta Grada Sarajeva namijenjenih za podršku vjerskim zajednicama i crkvama, a na kojem će prisustvovati i članovi ovog radnog tijela.“;

- Broj: 04-GV-04-1294-2.1/23, od 12.09.2023. godine

„Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama traži da na narednoj sjednici razmatra Pravilnik o načinu i postupku raspodjele sredstava vjerskim zajednicama, a koji će dostaviti nadležne službe Gradske uprave kako bi se preispitala postojeća rješenja i uputile eventualne sugestije za izmjenu Pravilnika.“;

- Broj: 04-GV-04-1294-2.2/23, od 12.09.2023. godine
Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama upućuje inicijativu gradonačelnici Grada Sarajeva da putem Gradskog vijeća započne aktivnosti na izradi vjerskog/religijskog vodiča Grada Sarajeva.“.

Shodno gore navedenom, te u cilju realizacije predmetnih zaključaka, ažurnim i transparentnim postupanjem i ovom prilikom, uz materijal Informacije, dostavljaju se sljedeći prilozi:

- Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 5/04);
- Uputstvo o provođenju Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 28/19);
- Pravilnik o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 35/17).

GRAD SARAJEVO

Gradonačelnik

Na osnovu člana 76. Stav 1. Statuta Grada Sarajeva ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 34/08 - Prečišćeni tekst), a u vezi sa članom 17. Pravilnika o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 25/07), gradonačelnik Grada Sarajeva donosi

PRAVILNIK

O KRI TERIJIMA ZA RASPODJELU I DODJELU
SREDSTAVA TEKUĆEG GRANTA U BUDŽETU
GRADA SARAJEVA ZA POTREBE VJERSKIH
ZAJEDNICA I CRKAVA

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se kriteriji za raspodjelu i dodjelu finansijskih sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava kao i procedura apliciranja za dodjelu istih.

Član 2.

Sredstva iz člana 1. raspodjeljuju se crkvama i vjerskim zajednicama uzimajući u obzir broj vjernika pojedinih crkava i vjerskih zajednica i njihove potrebe koje se odvijaju kroz zakonom dozvoljene aktivnosti elaborirane kroz posebne projekte - aplikacije za obnovu vjerskih objekata, potrebe obrazovanja, zdravstvene potrebe, humanitarne i druge aktivnosti, te shodno njihovim iskazanim potrebama i prioritetima, i to:

1. Institucijama IZ u BiH - Medžlis IZ Sarajevo i dr. - 50%
2. Institucijama Katoličke crkve u BiH - Vrhbosanska nadbiskupija i dr. - 25%
3. Institucijama SPC u BiH - Mitropolija Dabrobosanska i dr. 20%
4. Institucijama Jevrejske zajednice BiH - Jevrejska općina Sarajevo - 5%

Član 3.

Izuzetno od odredaba člana 2. Pravilnika može se, u opravdanim slučajevima, postupiti drugačije, o čemu na prijedlog gradonačelnika - ce i uz pribavljeno mišljenje Komisije za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama, gradonačelnik - ca donosi konačnu odluku.

Član 4.

Vjerske zajednice i crkve dužne su da zahtjeve za dodjelu sredstava podrške projektima iz člana 2. Pravilnika podnesu Gradu Sarajevu - gradonačelniku - ci najkasnije do kraja tekuće godine, za narednu fiskalnu godinu.

Zahtjevi podneseni poslije roka utvrđenog u stavu 1. ovog člana prenijeće se za razmatranje u narednoj godini.

Član 5.

Uz zahtjev iz prethodnog člana Pravilnika, vjerske zajednice i crkve dužne su dostaviti projekt sa kojim apliciraju za novčanu podršku, odnosno navesti naziv projekta, cilj, sadržaj, planirano vrijeme realizacije, broj učesnika, mjesto realizacije, nosioca realizacije, predračun sa specifikacijom planiranih finansijskih sredstava i po potrebi druge elemente.

Član 6.

Gradonačelnik - ca razmatra prispjele zahtjeve uz mišljenje nadležne službe Gradske uprave.

Prije donošenja konačne odluke o dodjeli sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva, gradonačelnik - ca je dužan pribaviti mišljenje Komisije za odnose sa vjerskim zajednicama i crkvama Gradskog vijeća Grada Sarajeva.

Konačnu odluku o raspodjeli budžetskih sredstava donosi gradonačelnik - ca u skladu sa odlukom o izvršenju Budžeta Grada Sarajeva.

Član 7.

Doznačavanje sredstava odobrenih u Budžetu Grada Sarajeva, korisnicima sredstava, vjerskim zajednicama i crkvama, vrši se u skladu sa operativnim planovima i raspoloživim sredstvima u Budžetu Grada Sarajeva.

Član 8.

Korisnici sredstava dužni su dostaviti izvještaj o namjenskom utrošku sredstava doznačenih iz Budžeta Grada Sarajeva u roku od 15 dana od dana realizacije projekta (programa) ili aktivnosti, sa odgovarajućom dokumentacijom.

Član 9.

Redovan nadzor nad utroškom finansijskih sredstava vrši gradonačelnik - ca putem nadležnih službi Gradske uprave Grada Sarajeva.

Član 10.

Izmjene i dopune Pravilnika vrše se na način i po postupku za njegovo donošenje.

Član 11.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestaje da važi Pravilnik o kriterijima za raspodjelu i dodjelu sredstava tekućeg granta u Budžetu Grada Sarajeva za potrebe vjerskih zajednica i crkava ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 25/07).

Član 12.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-14-4129/17
14. augusta 2017. godine
Sarajevo

Gradonačelnik
Grada Sarajeva
Mr. Abdulah Skaka, s. r.

OPĆINA CENTAR SARAJEVO

Općinsko vijeće

Na osnovu člana 36. i 37. Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16) te člana 10. i 68. Statuta Općine Centar Sarajevo - Prečišćen tekst ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 23/04), Općinsko vijeće Općine Centar Sarajevo je, na 14. redovnoj sjednici održanoj 27.07.2017. godine, donijelo

IZMJENE I DOPUNE BUDŽETA

OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA 2017. GODINU

I. OPŠTI DIO

Član 1.

U Budžetu Općine Centar Sarajevo za 2017. godinu ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 20/17) član 1. mijenja se i glasi:

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

42

Na temelju članka IV. 4.a) a u svezi s člankom II. točka 3. g) i točka 5. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 28. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 22. siječnja 2004., i na 17. sjednici Doma naroda, održanoj 28. siječnja 2004., usvojila je

ZAKON

O SLOBODI VJERE I PRAVNOM POLOŽAJU CRKAVA I VJERSKIH ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - Temeljne odredbe

Članak 1.

Ovim se zakonom, poštujući vlastita naslijeđa i tradicionalne vrijednosti tolerancije i suživota prisutnih u viševjerskom karakteru Bosne i Hercegovine, a u namjeri da se doprinese unapređivanju međusobnog razumijevanja i poštivanja prava na slobodu savjesti i vjere, uređuje jedinstveni pravni okvir u kojem će sve crkve i vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini djelovati i biti izjednačene u pravima i obvezama bez ikakve diskriminacije.

Ovim se zakonom garantira svakom čovjeku pravo na slobodu savjesti i vjere sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav), najvišim međunarodnim standardima ljudskih prava sadržanih u međunarodnim deklaracijama i konvencijama o slobodi savjesti i vjere, koji su sastavni dio Ustava i pravnog sustava Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

U svrhe ovog zakona definira se:

1. Diskriminacija, utemeljena na vjeri ili uvjerenju, označava svako isključivanje, ograničavanje, davanje prednosti, izostavljanje ili svako drugo razlikovanje koje je utemeljeno na religiji ili uvjerenju, a koje ima za svrhu ili se

njime može postići - izravno ili neizravno, namjerno ili nenamjerno - ukidanje ili umanjivanje priznanja, jednakog uživanja i ostvarenja ljudskih prava i temeljnih sloboda u građanskim, političkim, ekonomskim, socijalnim i kulturnim stvarima.

2. Nije diskriminacija, utemeljena na vjeri ili uvjerenju, pravljeno razlikovanje i prednosti od crkava i vjerskih zajednica u poštivanju religijskih obveza i potreba, unutar njih samih, kada crkve i vjerske zajednice ocijene to potrebnim.
3. Crkve i vjerske zajednice su zajednice, ustanove i organizacije vjernika, utemeljene sukladno vlastitim propisima, naučavanjima, vjerama, tradicijama i praksi, kojima je priznata pravna sposobnost i koje su upisane u registar crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Članak 3.

1. Ovaj se zakon primjenjuje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.
2. Svi ostali zakoni i propisi u ovom području moraju biti usklađeni s odredbama ovoga zakona.
3. Vlasti entiteta, županija, Distrikta i općina, prilikom donošenja i u primjeni propisa iz svojeg djelokruga, dužne su osigurati prava na slobodu uživanja i ispovijedanja vjere i zabrane svake diskriminacije utemeljene na vjeri ili drugom uvjerenju.

II - Sloboda ispovijedanja vjere i uvjerenja

Članak 4.

1. Svatko ima pravo na slobodu vjere i uvjerenja, uključujući slobodu javnog ispovijedanja, odnosno neispovijedanja vjere. Jednako tako, svatko ima pravo prihvatiti ili promijeniti vjeru, kao i slobodu - bilo sam ili u zajednici s drugima, javno ili privatno - da na bilo koji način očituje svoja vjerska osjećanja i uvjerenja obavljanjem obreda, izvršavanjem i pridržavanjem vjerskih propisa, držanjem do običaja i drugih vjerskih aktivnosti. Svatko ima pravo na vjersku pouku, koju će obavljati samo osobe koje na tu službu imenuje službeno tijelo ili predstavnik njegove

- crkve ili vjerske zajednice, kako u vjerskim ustanovama tako u javnim i privatnim predškolskim ustanovama i osnovnim školama i višim razinama obrazovanja što će se regulirati posebnim propisima.
2. Crkve i vjerske zajednice u propovijedanju vjere i drugim djelovanjem ne smiju širiti netrpeljivost i predrasude prema drugim crkvama i vjerskim zajednicama i njihovim vjernicima ili građanima bez vjerskog opredjeljenja ili ih onemogućavati u slobodnom javnom očitovanju vjere ili drugog uvjerenja.
  3. Crkve i vjerske zajednice ne smiju djelovati svojim sadržajem i načinom obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere koji su protivni pravnom poretku, javnoj sigurnosti, moralu ili na štetu života i zdravlja, odnosno na štetu prava i sloboda drugih.

Članak 5.

1. Zabranjena je svaka diskriminacija koja je utemeljena na vjeri ili uvjerenju a koja je definirana u članku 2.1.
2. Zabranjena su također sljedeća djela:
  - a. napadi i uvrede vjerskih službenika;
  - b. napadi i oštećenja vjerskih objekata ili druge imovine crkava i vjerskih zajednica;
  - c. aktivnosti ili djela usmjerena na raspirivanje vjerske mržnje protiv bilo koje crkve ili vjerske zajednice ili njezinih članova;
  - d. omalovažavanje ili izrugivanje bilo koje vjere;
  - e. javna uporaba službenih simbola, znamenja, atributa i naziva crkve ili vjerske zajednice bez suglasnosti mjerodavne vlasti crkve ili vjerske zajednice;
  - f. osnivanje udruga vjerskih službenika ili vjernika bez odobrenja mjerodavne vlasti crkve ili vjerske zajednice, niti postojeće takve udruge, osnovane bez mjerodavne crkvene vlasti, mogu postojati bez mjerodavna odobrenja;
  - g. izazivanje, podržavanje ili pozivanje vjerske netrpeljivosti i mržnje.

Članak 6.

1. Crkve i vjerske zajednice imaju utvrđen kodeks vjerskih prava i dužnosti svojih članova koji su sukladni naravi njihova poslanja i drugim uredbama crkve ili vjerske zajednice kojoj pripadaju.
2. Sukladno utvrđenom kodeksu vjerskih prava i dužnosti iz stavka 1. ovoga članka:
  - a) Nitko se ne smije prisiljavati ili ometati da ispovijeda svoju vjeru ili uvjerenje, ili da na bilo koji način sudjeluje u vjerskim obredima ili svečanostima bilo kojeg obreda ili vjerske aktivnosti svoje crkve ili vjerske zajednice.
  - b) Nitko se ne smije prisiljavati, izravno ili neizravno, da očituje svoja vjerska uvjerenja.
  - c) Nitko se ne smije prisiljavati da daje prisegu koja je oprečna njegovoj vjeri ili uvjerenjima.
  - d) Vjerski službenici i oni koji se pripremaju za tu službu bit će izuzeti od služenja vojne službe, ali im se ne može zabraniti služenje vojnog roka ako to zatraže sukladno zakonu.

Članak 7.

Sloboda vjere ili uvjerenja uključuje pravo svake osobe, odnosno crkve i vjerske zajednice, da može očitovati svoju vjeru ili uvjerenje, bilo pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, uključujući, među ostalim, pravo:

1. Svakodnevno u javnosti iznositi i zastupati načela svoje vjere ili uvjerenja i prema njima se ravnati s tim da ne ugrožava slobodu drugih;
2. Obavljati vjerske obrede u svojim ili zakupljenim, odnosno iznajmljenim zgradama ili prostorijama koje, prema posebnim propisima, ispunjavaju uvjete za okupljanje većeg broja osoba, na otvorenim prostorima vjerskih objekata, na grobljima, te domovima i imanjima svojih vjernika.
3. Slobodno i javno organizirati vjerske svečanosti, priredbe i druga vjerska i vjerskokulturna okupljanja na javnim mjestima sukladno zakonu kojim se uređuje okupljanje građana.
4. Ustanovljavati, održavati i upravljati vjerskim ustanovama, uključujući ustanove osnovane radi ispunjenja humanitarnih i obrazovnih ciljeva sukladno zakonu.
5. Praviti, tražiti, posjedovati, uvoziti, izvoziti i koristiti predmete i materijale koji se odnose na obrede ili običaje njihove vjere ili uvjerenja sukladno zakonu.
6. Ustanovljavati, posjedovati i dokidati sve vrste sredstava javnoga priopćavanja sukladno zakonu.
7. Pisati, prevoditi, izdavati knjige, udžbenike i priručnike i širiti odgovarajuće javne proglose u pisanom ili slikovnom obliku u novinama, časopisima, elektronskim medijima i ostalim sredstvima elektronske komunikacije sukladno zakonu.
8. Slobodno javno organizirati posjete vjernika i hodočašća vjerskim svečanostima, svetim mjestima, procesijama u zemlji i inozemstvu.

III - Pravni status crkava i vjerskih zajednica

Članak 8.

1. Crkve i vjerske zajednice na teritoriju Bosne i Hercegovine imaju status pravne osobe.
2. Ovim se zakonom potvrđuje kontinuitet svojstva pravne osobe povijesno utemeljenim crkvama i vjerskim zajednicama u Bosni i Hercegovini sukladno vjerskim propisima i unutarnjem ustrojstvu u Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini, Srpskoj pravoslavnoj crkvi, Katoličkoj crkvi i Židovskoj zajednici Bosne i Hercegovine, kao i svim ostalim crkvama i vjerskim zajednicama kojima je priznato svojstvo pravne osobe prije stupanja na snagu ovog zakona.
3. Nove crkve i vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini stječu svojstvo pravne osobe na način predviđen odredbama članka 18. ovoga zakona.
4. Sve crkve i vjerske zajednice imat će službene nazive koji su određeni njihovim kanonskim, ustavnim, odnosno statutarnim propisima i kao takvi koristit će se u javnoj uporabi.
5. Sve crkve i vjerske zajednice mogu osnivati, mijenjati i ukidati svoje unutarnje organe, odnosno oblike organiziranja koji imaju svojstvo pravne osobe.
6. Sve crkve i vjerske zajednice svojim aktima uređuju koji njihovi unutarnji organi imaju svojstvo pravne osobe koji će se onda takvima smatrati na teritoriju Bosne i Hercegovine.
7. Crkve i vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini mogu se udruživati u saveze crkava i vjerskih zajednica sukladno ovom zakonu.
8. Crkve i vjerske zajednice i njihovi organizacijski oblici, koji su stekli svojstvo pravne osobe upisom u registar, za svoje obveze odgovaraju svaki cjelokupnom svojom imovinom sukladno zakonu.

Članak 9.

Crkve i vjerske zajednice mogu uživati beneficije na temelju svjeg statusa i privilegije koje su karakteristične za neprofitabilne organizacije, sukladno ovom zakonu, kao i statutarnim odredbama po kojim se upravlja u crkvama i vjerskim zajednicama pod uvjetom ili do granice da ne obavljaju raspodjelu prihoda ili profita u korist privatnih osoba, osim u slučaju kada same raspodjele imaju legitimnu karitativnu svrhu.

Članak 10.

Crkve i vjerske zajednice mogu:

1. Osnivati poduzeća, ustanove i udruge; stjecati, raspolagati i upravljati imovinom, kao i poduzimati druge djelatnosti na temelju odluka svojih organa i svoga članstva, sukladno zakonu.
2. Proizvoditi, nabavljati, uvoziti, izvoziti i širiti vjersku literaturu, tiskane i audiovizualne materijale ili predmete i druga sredstva elektronskoga priopćavanja koja su u uporabi kod prakticiranja i podučavanja vjere, sukladno zakonu.
3. Osnivati kulturne, karitativne, zdravstvene i odgojno-obrazovne ustanove različitog smjera, vrste i stupnja, u pravima izjednačene s ustanovama čiji su osnivači država ili drugi ovlašteni osnivači, i obavljati u njima odgovarajuću djelatnost te navedenim ustanovama samostalno i neposredno upravljati sukladno zakonu.
4. Uspostavljati i održavati međunarodne odnose i kontakte s crkvama i vjerskim zajednicama i svim drugim subjektima, sukladno poslanju crkve, odnosno vjerske zajednice.
5. Raditi sve drugo što pozitivnim zakonima nije zabranjeno.

Članak 11.

1. Crkve i vjerske zajednice upravljaju sobom na svom unutarnjem planu sukladno vlastitim aktima i naučavanju, što neće imati nikakvih građansko-pravnih učinaka i što se neće prinudno provoditi od javne vlasti niti može biti primjenjivano na nečlanovima.
2. Crkve i vjerske zajednice svoje unutarnje ustrojstvo samostalno uređuju sukladno svojim internim propisima, zakonima i naučavanjima.
3. Crkve i vjerske zajednice samostalne su pri izboru, imenovanju i smjeni svog osoblja sukladno svojim vlastitim zahtjevima, propisima i potrebama.
4. Crkve i vjerske zajednice imaju pravo tražiti i primati dobrovoljne priloge u novcu i druge priloge.

Članak 12.

1. Crkve i vjerske zajednice mogu stjecati imovinu sukladno zakonu.
2. Crkve i vjerske zajednice posjeduju vlastitu imovinu i imovinska prava kojima slobodno raspolažu i upravljaju.
3. Crkve i vjerske zajednice imaju pravo na restituciju oduzete imovine na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine, bez diskriminacije, sukladno zakonu.

Članak 13.

1. Crkve i vjerske zajednice, njihove ustanove i poduzeća, sukladno zakonu, obvezni su plaćati porez i doprinos na zarade uposlenih djelatnika (mirovinsko, zdravstveno i invalidsko osiguranje), te izvršavati sve druge zakonom propisane obveze.
2. Crkve i vjerske zajednice mogu prikupljati članarinu i dobivati poklone iz zemlje i inozemstva.
3. Donacije i prihodi crkava i vjerskih zajednica tretirat će se sukladno zakonima i propisima koji se odnose na neprofitabilne, obrazovne i karitativne organizacije.

4. Država se obvezuje regulirati mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje vjerskih službenika, posebnim propisom, a na poticaj bilo koje institucije iz članka 15. točke 1. ovoga zakona.

IV - Odnos države i crkve i vjerske zajednice

Članak 14.

Crkve i vjerske zajednice odvojene su od države a to znači da:

1. Država ne može priznati status državne vjere niti jednoj vjeri ni status državne crkve ili vjerske zajednice niti jednoj crkvi ili vjerskoj zajednici.
2. Država nema pravo miješati se u unutarnje ustrojstvo i poslove crkava i vjerskih zajednica.
3. Nijedna crkva ili vjerska zajednica, niti njeni službenici, ne mogu dobivati posebne privilegije od države u odnosu na druge crkve ili vjerske zajednice i njihove službenike, niti može formalno sudjelovati u radu političkih ustanova, izuzev kako je navedeno u stavku 4. ovoga članka.
4. Država može, na temelju jednakosti prema svima, davati materijalnu potporu crkvama i vjerskim zajednicama za očuvanje kulturne i povijesne baštine, zdravstvene djelatnosti, obrazovne, karitativne i socijalne usluge koje pružaju crkve i vjerske zajednice, jedino pod uvjetom da crkve i vjerske zajednice pomenute usluge obavljaju bez ikakve diskriminacije, a posebice nediskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja.
5. Crkve i vjerske zajednice na području obiteljskog, roditeljskog prava i prava djeteta mogu obavljati funkciju humanitarne, socijalne i zdravstvene pomoći, odgoja i obrazovanja sukladno odgovarajućim zakonima koji uređuju ta prava i materiju.
6. Javnoj se vlasti zabranjeno bilo kakvo uplitanje prilikom izbora, imenovanja ili smjenjivanja vjerskih velikodostojnika, uspostave strukture crkava i vjerskih zajednica ili organizacija koje vrše službu Božju i druge obrede.
7. Javno očitovanje vjere ili uvjerenja može biti ograničeno jedino na temelju zakona i sukladno međunarodnim standardima kada mjerodavni organ dokaže da je to neophodno u interesu javne sigurnosti, zaštite zdravlja, javnog morala, ili u svrhu zaštite prava i sloboda drugih osoba sukladno međunarodnopravnim standardima. Crkve i vjerske zajednice imaju pravo priziva na ovu odluku. Prizivni organ, prije donošenja odluke po prizivu, mora zatražiti od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine mišljenje u svezi sa slučajem zabrane javnog očitovanja vjere ili uvjerenja.

Članak 15.

1. Pitanja od zajedničkog interesa za Bosnu i Hercegovinu i neku ili više crkava i vjerskih zajednica mogu se uređivati i sporazumno koji zaključuje Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara, vlade entiteta i crkva, odnosno vjerska zajednica.
2. Za provedbu ovoga zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između države i crkava i vjerskih zajednica, kao i drugih pitanja značajnih za položaj i djelovanje crkava i vjerskih zajednica, u Zakonu o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine kao mjerodavno ministarstvo za odnose sa crkvama i vjerskim zajednicama određuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Članak 16.

1. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravde) donosi propise o uspostavi i vođenju jedinstvenog registra za upis svih crkava i vjerskih

- zajednica, njihovih saveza i organizacijskih oblika za koje to zatraži crkva i vjerska zajednica.
- Registar iz prethodnog stavka vodi Ministarstvo pravde.
  - Crkve i vjerske zajednice, odnosno pravne osobe unutar njih iz članka 8. st. 2., 5. i 6. u prijavi za upis u registar daju sljedeće podatke:
    - o nazivu pravne osobe;
    - o sjedištu pravne osobe;
    - o službi osobe ovlaštene za zastupanje pravne osobe;
    - o pečatu i štambilju, koje u svom djelovanju koristi pravna osoba.
  - Neregistrirana, odnosno nova crkva i vjerska zajednica, pored podataka iz prethodnog stavka, u prijavi podnosi podatke iz članka 18. ovoga zakona.

Članak 17.

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ima pravo i obvezu svim državnim, entitetskim, županijskim i općinskim vlastima ukazati na slučajeve kršenja prava na slobodu vjere, te zahtijevati poduzimanje zakonom propisanih mjera kojima se sprečavaju takva kršenja.
- Organ vlasti, kojem se obrati Ministarstvo iz prethodnog stavka, dužan je u roku od sedam dana izvjestiti Ministarstvo o mjerama zaštite ugrožene slobode vjere.
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice kontaktira i suraduje sa svim registriranim, i onim koje se spremaju za registraciju, crkvama i vjerskim zajednicama i raspravlja o svim pitanjima koja se odnose na slobodu vjere i pravni položaj crkava i vjerskih zajednica sukladno Ustavu, međunarodnim konvencijama i ovom zakonu.

V - Osnivanje novih crkava i vjerskih zajednica

Članak 18.

- Novu crkvu ili vjersku zajednicu može osnovati 300 punoljetnih državljana Bosne i Hercegovine, bez obzira na njihovo entitetsko državljanstvo. Pod istim ili sličnim imenom postojeće crkve ili vjerske zajednice ne može se osnovati nova crkva ili vjerska zajednica. Nitko ne može, bez suglasnosti mjerodavne vlasti crkve ili vjerske zajednice, koristiti njene službene simbole, znamenja i atribute.
- Pismena prijava o osnivanju crkve ili vjerske zajednice podnosi se Ministarstvu pravde, a treba sadržavati:
  - Statut crkve ili vjerske zajednice iz kojeg je vidljiv sadržaj i način isповijedanja vjere, obavljanja vjerskih obreda, područja i način djelovanja;
  - Dokument o njezinom službenom vjerskom naučavanju;
  - Potpise 300 građana-sljedbenika (ime i prezime, dan i mjesto rođenja, sadašnja adresa, jedinstveni matični broj i svojeručni potpis);
  - Odluku o osnivanju, usvojenu od najmanje 30 osnivača crkve ili vjerske zajednice, ime i prezime predstojnika crkve ili vjerske zajednice, njegova zamjenika ili drugih predstavnika ovlaštenih da zastupaju crkvu ili vjersku zajednicu pred državnim organima.
- U roku od 30 dana nakon podnesene prijave o osnivanju crkve ili vjerske zajednice, Ministarstvo pravde donosi rješenje o upisu u registar crkava i vjerskih zajednica.
- Ministarstvo će, razmatrajući zahtjeve iz prethodnih stavaka ovog članka, poštivati pravo svake crkve i vjerske zajednice na samostalnost u organizaciji vlastitih poslova

- pod uvjetom da se to uredi sukladno ustavnim odredbama, ovom zakonu i međunarodnom pravu.
- Ministarstvo može odbiti zahtjev za registraciju samo ako ocijeni da su sadržaj i način obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere protivni pravnom poretku, javnom moralu ili štete životu i zdravlju ili drugim pravima i slobodama vjernika i građana.
  - Ako ni u roku od 60 dana Ministarstvo ne donese rješenje o upisu u registar, nova crkva ili vjerska zajednica smatrat će se registriranom istekom 60 dana nakon nadnevka podnošenja prijave za registraciju crkve ili vjerske zajednice. Pravna osobnost ima pravnu snagu od dana donošenja rješenja o registraciji.
  - Protiv registracije, učinjene na način predviđen prethodnim stavkom ili odbijanja registracije nove crkve, odnosno vjerske zajednice, podnositelj prijave ili registrirana crkva, odnosno vjerska zajednica, mogu uložiti priziv Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na registraciju crkve ili vjerske zajednice, koje donosi konačno rješenje o registriranju ili odbija registraciju. Priziv se može temeljiti i na razlozima da se legalizacijom dotične crkve ili vjerske zajednice krše odredbe Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i njezinih protokola, kao i odredbe iz drugih međunarodnih ugovora koje se odnose na slobodu vjere i druge slobode i prava.
  - Protiv konačnog rješenja spor se može pokrenuti u roku od tri mjeseca pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Članak 19.

Savezi crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini

- Dvije ili više crkava i vjerskih zajednica iz Bosne i Hercegovine mogu osnivati saveze crkava i vjerskih zajednica.
- Savezi se ustanovljuju sporazumom, izjavom ili drugim dokumentom u kojem su pobrojani osnivači, definirani ciljevi osnivanja saveza, način osnivanja zajedničke upravljačko-predstavničke strukture, vrijeme na koje je osnovana.
- Savezi crkava ili vjerskih zajednica, koji su ustanovljeni na temelju članka 19.2. upisom u registar, imaju status pravne osobe.

VI - Prijelazne i završne odredbe

Članak 20.

- Ministarstvo mjerodavno za odnose sa crkvama i vjerskim zajednicama, u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga zakona, donijet će uputu radi provedbe ovoga zakona.
- Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica SRBIH ("Službeni list SRBIH", broj 36/76).

Članak 21.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj 3/04

28. siječnja 2004. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
dr. Nikola Špirić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Mustafa Pamuk, v. r.

На основу члана IV 4. а) а у вези са чланом II тачка 3. г) и тачка 5. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 28. сједници

(III) Биолошки експеримент на мишевима

Узорци који указују на ГСЕ или показују нејасне резултате с обзиром на ГСЕ након секундарних молекуларних испитивања поново се анализирају биолошким експериментима на мишевима у сврху коначне потврде. Врста или количина расположивог материјала може утицати на облик биолошког експеримента који ће одобрити референтна лабораторија ЕУ-а уз помоћ стручне скупине за типизовање сојева (STEG) од случаја до случаја. Биолошке експерименте ће обављати референтна лабораторија ЕУ-а или лабораторије које је именovala референтна лабораторија ЕУ-а.

Резултате интерпретира референтна лабораторија ЕУ-а уз помоћ стручне скупине за типизовање сојева (STEG). Комисија се одмах обавјештава о резултату те интерпретације.

3.3. Лабораторијске претраге за доказивање присутности ТСЕ-ова у другим врстама животиња осим оних наведених у тачкама 3.1. и 3.2.

Ако постоје методе и протоколи за претраге које се спроводе за потврђивање присутности ТСЕ-а на коју се сумња код других врста животиња осим говеда, оваца и коза, оне обухватају најмање хистопатолошку претрагу можданог ткива. Канцеларија, у сарадњи с мјеродавним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, може затражити и лабораторијске претраге попут имунохистохемијског испитивања, Western blot претраге или приказа карактеристичних влаканаца помоћу електронске микроскопије или других метода за доказивање облика протеина приона који указује на болест. У сваком случају мора се провести најмање још једна додатна лабораторијска претрага ако је резултат прве хистопатолошке претраге негативан или нејасан. У случају првог појављивања болести морају се спровести најмање три различите претраге с позитивним резултатом.

Посебно, ако се сумња на ГСЕ код врста које нису говеда, ти случајеви просљеђују се референтној лабораторији ЕУ-а којој при даљој карактеризацији помаже стручна скупина за типизовање сојева (STEG).

4. Брзи тестови

Ради спровођења брзих тестова у складу с чланом 6. став (3) и чланом 7. став (1) овог Правилника следеће методе користе се као брзи тестови за праћење ГСЕ-а код говеда:

- имуноблотинг тест заснован на поступку Western blotting за откривање фрагмента PrPRes отпорног на протеиназу К (тест Prionics-Check Western),
- сендвич-метода имунолошког одређивања PrPRes (протокол кратког имунолошког одређивања-SAP) која се обавља након денатурације и концентрације (брзи тест Bio-Rad TeSeE),
- имунолошко одређивање на бази микроплоча (ELISA) којим се открива PrPRes отпоран на протеиназу К с моноклонским антигенима (Prionics-Check LIA test),
- имунолошко одређивање које се заснива на селективном везивању PrPSc на хемијски полимер и детекцији моноклонских антигенија усмјерених према очуваним дијеловима молекуле PrP (IDEXX HerdChek BSE Antigen Test Kit, EIA & HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)),
- "lateral flow" имунолошко одређивање уз употребу двају различитих моноклонских антигенија за

откривање фрагмената PrP отпорних на протеиназу К (Prionics Check PrioSTRIP),

- двострано имунолошко одређивање уз употребу двају различитих моноклонских антигенија усмјерених ка двама епитопима који су присутни у врло развијеном облику говеђег PrPSc (Roboscreen Beta Prion BSE EIA Test Kit).
- У циљу спровођења брзих тестова у складу са чланом 6. став (3) и чланом 7. став (1) овог Правилника следеће методе користе се као брзи тестови за праћење ТСЕ-а код оваца и коза:
- сендвич-метода имунолошког одређивања PrPRes (протокол кратког имунолошког одређивања-SAP) која се обавља након денатурације и концентрације (брзи тест Bio-Rad TeSeE),
- сендвич метода имунолошког одређивања за PrPRes уз помоћ комплета TeSeE Sheep/Goat Detection kit, спроведена након поступка денатурације и концентрације уз помоћ комплета TeSeE Sheep/Goat Purification kit (брзи тест Bio-Rad Te-SeE Sheep/Goat),
- имунолошко одређивање које се заснива на селективном везивању PrPSc на хемијски полимер и детекцији моноклонских антигенија усмјерених према очуваним дијеловима молекуле PrP (HerdChek BSE-Scrapie Antigen (IDEXX Laboratories)),

Код свих брзих тестова узорак ткива који се користи за тестирање мора бити у складу са упутствима произвођача.

Произвођачи брзих тестова морају имати успостављен систем обезбеђења квалитета који је одобрила референтна лабораторија ЕУ-а и којим се гарантује да се ефикасност теста не мијења. Произвођачи морају доставити протоколе тестирања референтној лабораторији ЕУ-а.

Измјене брзих тестова или протокола испитивања могу се извршити само уз претходно обавјештење послато референтној лабораторији ЕУ-а и уз услов да референтна лабораторија ЕУ-а утврди да та промјена не умањује осјетљивост, специфичност или поузданост брзог теста. Тај се налаз доставља Комисији и националним референтним лабораторијама.

5. Алтернативни тестови

(Потребно их је утврдити)

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE

324

Na osnovu člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i člana 20. stav (1) Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/04), ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine donosi

UPUTSTVO O PROVOĐENJU ZAKONA O SLOBODI VJERE I PRAVNOM PLOŽAJU CRKAVA I VJERSKIH ZAJEDNICA

1. Опће одредбе

Члан 1.

- (1) Упутством о провођењу Закона о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Упутство), црквима и вјерским

zajednicama, njihovim savezima i organizacijskim oblicima kao i entitetskim i lokalnim tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini, daju se upute za provođenje Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) i bliže pripisuje postupanje nadležnog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

- (2) Nijedna odredba ovog Uputstva ne može se primjenjivati u smislu ograničavanja ili diskriminiranja ili privilegije zbog vjerskih uvjerenja, pripadnosti crkvi, vjerskoj zajednici, kao ni zbog učestvovanja u vjerskim obredima i prakticiranju svih zajamčenih vjerskih sloboda i prava.

2. Saradnja s crkvama i vjerskim zajednicama

Član 2.

- (1) Reguliranje pitanja od zajedničkog interesa za Bosnu i Hercegovinu i neku ili više crkava i vjerskih zajednica, kako je to predviđeno Zakonom, uređuje se međusobnim sporazumima/ugovorima koje zaključuje Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH ili vlade entiteta i crkve odnosno vjerske zajednice.
- (2) U skladu s članom 15. stav (2) Zakona, Ministarstvo kao nadležni organ za odnose s crkvama i vjerskim zajednicama učestvuje u pripremi, izradi i predlaganju teksta osnovnih sporazuma/ugovora koji se zaključuju između Bosne i Hercegovine, crkava i vjerskih zajednica u skladu sa Zakonom.
- (3) Pripremu sastanaka i materijala za održavanje mješovitih komisija za provođenje osnovnih ugovora između BiH i crkava i vjerskih zajednica, kao i svu administrativno-tehničku podršku, osigurava Ministarstvo u saradnji s crkvama i vjerskim zajednicama.
- (4) Pojedinačne izvještaje o radu mješovitih komisija za provođenje osnovnih ugovora priprema Ministarstvo u saradnji s crkvama i vjerskim zajednicama na kraju svake kalendarske godine.

3. Saradnja u oblasti promocije slobode vjere i uvjerenja

Član 3.

- (1) Radi promocije slobode vjere i uvjerenja, u skladu sa Zakonom i ovim Uputstvom, Ministarstvo u saradnji s crkvama i vjerskim zajednicama, Međureligijskim vijećem u BiH i organizacijama civilnog društva može inicirati i provoditi različite promotivne, edukativne i informativne aktivnosti.
- (2) Radi provođenja aktivnosti iz stava (1) ovog člana mogu se pokretati različiti programi i projekti koji mogu uključivati organiziranje konferencija, seminara, okruglih stolova i drugih promotivnih aktivnosti radi jačanja saradnje različitih institucija, organizacija civilnog društva, akademske zajednice i crkava i vjerskih zajednica, a na osnovu prethodno sklopljenih protokola o saradnji, u skladu s finansijskim mogućnostima i relevantnim propisima Ministarstva.

4. Mišljenja o zabrani slobode vjere ili uvjerenja

Član 4.

- (1) Na osnovu zahtjeva crkava i vjerskih zajednica, kako je to propisano članom 14. stav (7) Zakona, Ministarstvo je obavezno dati mišljenje u vezi sa slučajem zabrane ili ograničenja slobode vjere ili uvjerenja.
- (2) U postupku davanja mišljenja, Ministarstvo uzima u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja, vodeći računa o međunarodno prihvaćenim standardima iz oblasti slobode vjere ili uvjerenja.
- (3) U slučaju kada se sloboda vjere ili uvjerenja ograničava zbog interesa javne sigurnosti, Ministarstvo će uputiti

mišljenje iz stava (1) ovog člana Vijeću ministara Bosne i Hercegovine radi razmatranja, uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih ministarstava.

- (4) Zahtjev za davanje mišljenja mogu podnijeti crkve, vjerske zajednice i građani putem propisanog obrasca "Zahtjev za davanje mišljenja u slučajevima zabrane slobode vjere ili uvjerenja" (u daljnjem tekstu: Zahtjev za mišljenje).
- (5) Žalbeni organ koji podnosi Zahtjev za mišljenje je svaki nadležni organ u Bosni i Hercegovini kome je crkva i vjerska zajednica podnijela žalbu u slučaju zabrane slobode vjere ili uvjerenja.
- (6) Obrazac Zahtjeva za mišljenje sadrži: naziv nadležnog organa/institucije, adresu, broj telefona, predmet žalbe - razloge za podnošenje žalbe i činjenice na kojima se zasniva žalba, ime/naziv crkve i vjerske zajednice koja ulaže žalbu, naznačeni broj i datum odluke protiv koje se ulaže žalba.
- (7) Uz Zahtjev za mišljenje prilažu se dokumenti kojima se potkrepljuju činjenični navodi žalbe.
- (8) Obrazac Zahtjeva za mišljenje bit će dostupan na web-stranici Ministarstva, a propisuje se kao sastavni dio ovog Uputstva.

5. Ukazivanje na slučajeve kršenja prava na slobodu vjere ili uvjerenja

Član 5.

- (1) U slučajevima kršenja prava na slobodu vjere, a na osnovu pismenih upita/predstavki koje su podnijele crkve i vjerske zajednice, Ministarstvo će od svih državnih, entitetskih, kantonalnih i općinskih vlasti zatražiti preduzimanje zakonom propisanih mjera kojim se sprečavaju takva kršenja kako je to propisano članom 17. Zakona.
- (2) Organi vlasti kojima se obraća Ministarstvo dužni su u skladu sa Zakonom u roku od 7 dana dostaviti izvještaj o provedenim aktivnostima.
- (3) U svrhu olakšanog podnošenja upita i predstavki propisuje se obrazac upita/predstavke, a koji sadrži: naziv crkve i vjerske zajednice koja ulaže žalbu, naznačeni broj i datum akta/odluke protiv koje se ulaže žalba.
- (4) Uz obrazac upita/predstavke prilažu se dokumenti kojima se potkrepljuju činjenični navodi.
- (5) Obrazac iz stava (3) ovog Uputstva bit će dostupan na web-stranici Ministarstva.
- (6) Ministarstvo dostavlja odgovor crkvi i vjerskoj zajednici u roku od 15 dana od dana dobivanja informacija od nadležnih organa iz stava (2) ovog člana.
- (7) Ukoliko u vezi kršenja prava na slobodu vjere i uvjerenja, u skladu sa Zakonom i drugim propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini, predstavku podnese građanin, vjernik ili grupa vjernika, Ministarstvo će uz saglasnost podnosioca predstavke istovremeno informirati crkvu i vjersku zajednicu o sadržaju predstavke i provedenim aktivnostima u vezi nje.

6. Autonomija crkava i vjerskih zajednica

Član 6.

- (1) Vjersku djelatnost mogu obavljati crkve i vjerske zajednice na teritoriji Bosne i Hercegovine koje imaju status pravne osobe a koje su upisane u Registar crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.
- (2) Svaka crkva i vjerska zajednica unutar sebe može formirati različite pravne subjekte, izdavačke ustanove, dobrotvorna društva i drugo, radi ostvarenja konkretnih ciljeva i interesa kako tog subjekta tako i crkve i vjerske zajednice u cjelini.
- (3) Prilikom obavljanja djelatnosti i osiguravanja prihoda u skladu sa Zakonom, crkve i vjerske zajednice mogu prikupljati članarine i dobivati poklone iz zemlje i inozemstva.

- (4) U skladu s kanonskim, vjerskim, ustavnim i statutarnim odredbama kojim se upravlja crkvama i vjerskim zajednicama, crkve i vjerske zajednice mogu vršiti raspodjelu svojih prihoda i profita, uključujući prihode iz stava (1) ovog člana, u karitativne svrhe, te stjecati, raspolagati i upravljati imovinom, kao i preduzimati druge djelatnosti predviđene članom 10. Zakona.
- (5) Prilikom zapošljavanja osoblja, izbora, imenovanja ili smjenjivanja vjerskih velikodostojnika kao i uspostavljanje struktura crkava i vjerskih zajednica ili organizacija koje vrše službu Božiju, crkve i vjerske zajednice su u potpunosti autonomne, a država se nema pravo u to miješati.
- (6) Crkve i vjerske zajednice mogu samostalno podizati džamije, crkve, hramove, bogomolje, groblja kao i druge vjerske objekte, administrativno-upravne zgrade, škole, internate i bolnice (u daljem tekstu: vjerski objekti) u skladu sa zakonom; nadležno tijelo crkve ili vjerske zajednice pismeno odlučuje o potrebi izgradnje vjerskog objekta i predlaže lokaciju.
- (7) Izgradnja, adaptacija i rekonstrukcija vjerskih objekata može se izvoditi nakon donošenja odluke crkve i vjerske zajednice, dobijanja potrebnih dozvola predviđenih zakonom i propisima koji reguliraju ovu oblast. Nadležne institucije neće uzimati u razmatranje molbe za gradnju vjerskih objekata ako nemaju priloženo pismeno odobrenje nadležnog tijela crkve ili vjerske zajednice.
- (8) Nadležni državni organ je dužan da poštuje pravo crkve i vjerske zajednice o samostalnom organiziranju i vođenju radova i da utvrđuje namjeru, stil i opremanje objekta, u skladu sa zakonom i autonomnim propisima crkava i vjerskih zajednica.

7. Prava vjerskih službenika

Član 7.

- (1) U svrhu adekvatnog ostvarivanja prava, u skladu s članom 13. Zakona, koja se odnose na penzijsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje vjerskih službenika, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će u roku od 9 mjeseci od usvajanja ovog Uputstva, u saradnji s nadležnim institucijama za ovu oblast i predstavnicima crkava i vjerskih zajednica, sačiniti i podnijeti inicijativu s konkretnim prijedlozima za rješavanja ovog pitanja i uputiti je na postupanje prema nadležnim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.
- (2) Vjerske službenike biraju i postavljaju crkve i vjerske zajednice u skladu sa svojim tradicijama i ustanovljenim vlastitim zahtjevima, propisima i potrebama. Vjerski službenici su fizičke osobe koje takvim smatra njihova crkva ili vjerska zajednica. Oni obavljaju djelatnost kojom se namiruju religiozne, duhovne, duševne i posebne kulturne potrebe građana.
- (3) U slučaju sudske istrage o vjerskom službeniku zbog mogućih krivičnih djela predviđenih krivičnim zakonima, sudske vlasti u Bosni i Hercegovini će o tome prethodno obavijestiti nadležne organe crkve ili vjerske zajednice.
- (4) U skladu s članom 5. stav (2) tačka f) Zakona, prilikom registracije udruženja vjernika, građana ili drugih pravnih osoba koje se namjeravaju baviti vjerskim pitanjima ili namjeravaju provoditi aktivnosti u vezi s vjerom, prilikom podnošenja prijave za registraciju trebaju osigurati pismenu saglasnost nadležnog organa dotične crkve ili vjerske zajednice.

8. Prava polaznika vjerskih škola i upotreba naziva i simbola crkava ili vjerskih zajednica

Član 8.

- (1) Redovni polaznici škola i studenti viših škola i fakulteta u vlasništvu ili pod vodstvom crkava i vjerskih zajednica ostvaruju sva prava kao što ih ostvaruju polaznici javnih škola i fakulteta, prava u javnom prometu, studentske domove i druga prava učenika i studenata.
- (2) Obaveza nadležnih nivoa vlasti i institucija u Bosni i Hercegovini jeste da izdaju potvrde, odnosno uvjerenja kojima se ostvaruju, odnosno garantiraju prava ili beneficije iz prethodnog stava.
- (3) Ukoliko neka fizička ili pravna osoba u svome radu, aktivnostima u javnom životu, te na proizvodima ili prilikom pružanja usluga, upotrebljava naziv, simbole, znamenje i attribute koji su identični ili asociraju na nazive, simbole, znamenje i attribute registrovanih crkava ili vjerskih zajednica, dužni su prije upotrebe pribaviti pismenu saglasnost nadležnog organa dotične crkve ili vjerske zajednice, kako je to navedeno u članu 5. stav (2) tačka e) Zakona.

9. Finansiranje crkava i vjerskih zajednica

Član 9.

- (1) Crkve i vjerske zajednice stječu svoju imovinu i finansiraju svoje djelatnosti iz prihoda od imovine, obavljanjem karitativne, odgojno-obrazovne, kulturne, umjetničke ili druge općekorisne djelatnosti, te prodajom vjerskih izdanja ili suvenira, od pružanja vjerskih usluga, od nasljedstva i darova od dobrovoljnih priloga (u novcu, uslugama ili radovima) fizičkih i pravnih osoba iz zemlje i inozemstva.
- (2) Crkvama i vjerskim zajednicama može se iz budžeta organa vlasti u Bosni i Hercegovini, na svim nivoima njenog organizovanja, davati materijalna podrška, poštujući principe ravnopravnosti i transparentnosti, na način reguliran propisima o finansijskom poslovanju, te odrediti sredstva čija će se godišnja visina odobravati u zavisnosti od vrste i značaja programa koji crkve i vjerske zajednice ostvaruju u oblasti kulture, prosvjetne, odgojno-obrazovne, socijalne, zdravstvene, humanitarne djelatnosti, održavanje groblja i druge djelatnosti od interesa za građane.
- (3) Crkvama i vjerskim zajednicama mogu se iz budžeta organa vlasti u Bosni i Hercegovini, na svim nivoima njenog organizovanja, dodjeljivati i namjenske pomoći, naročito za obnovu i očuvanje te izgradnju hramova, bogomolja, džamija i drugih objekata vjerskih zajednica kao i održavanje groblja.
- (4) Crkve i vjerske zajednice koje se za pomoć obraćaju budžetskim organima vlasti dužne su podnijeti zahtjev s obrazloženjem i elementima plana raspodjele utroška odobrenih sredstava za navedene namjene.
- (5) Organi državne vlasti na svim nivoima njenog organizovanja, u procesu odlučivanja o dodjeli sredstava, konsultiraju se s nadležnim ministarstvom za saradnju s crkvama i vjerskim zajednicama u skladu sa zakonom i ministarstvima finansija na svim nivoima.
- (6) Organi državne vlasti na svim nivoima njenog organizovanja imaju pravo da budu informirani o načinu i dinamici upotrebe namjenskih sredstava dodijeljenih iz budžeta u skladu s propisima o finansijskom poslovanju.

10. Pristup crkava i vjerskih zajednica sredstvima javnog informiranja

Član 10.

- (1) Crkve i vjerske zajednice mogu obavljati djelatnost javnog informiranja saglasno posebnim propisima, te imaju prava, u

skladu s Ustavom i zakonom, na pristup sredstvima javnog informiranja u vlasništvu države, entiteta, kantona i lokalnih zajednica saglasno programskim šemama informativnih kuća i eventualnim sporazumima koje zaključuju s pravnim osobama koje obavljaju djelatnost javnog informiranja.

- (2) Crkve i vjerske zajednice dužne su da u svojoj informativnoj i izdavačkoj djelatnosti vidno navedu svoj puni naziv.
- (3) Crkve i vjerske zajednice dužne su voditi računa o pravima i slobodama drugih, vjerskim osjećanjima drugih prilikom emitiranja, sačinjavanja i distribucije vlastitih vjerskih programa i sadržaja.

11. Stupanje na snagu

Član 11.

- (1) Stupanjem na snagu ovog Uputstva prestaje da važi Uputstvo o provođenju Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 83/06).
- (2) Uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj 01-02-2-1-2/18
Decembra 2018. godine
Sarajevo

Ministrica
Semih Borovac, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i članka 20. stavak (1) Zakona o slobodi vjere i pravnome položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 5/04), ministrica za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine donosi

UPUTU O PROVEDBI ZAKONA O SLOBODI VJERE I PRAVNOG POLOŽAJU CRKAVA I VJERSKIH ZAJEDNICA

1. Opće odredbe

Članak 1.

- (1) Uputom o provedbi Zakona o slobodi vjere i pravnome položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Uputa), crkvama i vjerskim zajednicama, njihovim savezima i organizacijskim oblicima kao i entitetskim i lokalnim tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini, daju se upute za provedbu Zakona o slobodi vjere i pravnome položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) i bliže pripisuje postupanje mjerodavnog Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Nijedna odredba ove Upute ne može se primjenjivati u smislu ograničavanja ili diskriminiranja ili privilegije zbog vjerskih uvjerenja, pripadnosti crkvi, vjerskoj zajednici, kao ni zbog sudjelovanja u vjerskim obredima i prakticanju svih zajamčenih vjerskih sloboda i prava.

2. Suradnja s crkvama i vjerskim zajednicama

Članak 2.

- (1) Reguliranje pitanja od zajedničkog interesa za Bosnu i Hercegovinu i neku ili više crkava i vjerskih zajednica, kako je to predviđeno Zakonom, uređuje se uzajamnim sporazumima/ugovorima koje zaključuje Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara BiH ili vlade entiteta i crkve odnosno vjerske zajednice.
- (2) Sukladno članku 15. stavak (2) Zakona, Ministarstvo kao mjerodavno tijelo za odnose s crkvama i vjerskim zajednicama sudjeluje u pripremi, izradi i predlaganju teksta

osnovnih sporazuma/ugovora koji se zaključuju između Bosne i Hercegovine, crkava i vjerskih zajednica sukladno Zakonu.

- (3) Pripremu sastanaka i materijala za održavanje mješovitih povjerenstava za provedbu osnovnih ugovora između BiH i crkava i vjerskih zajednica, kao i svu administracijsko-tehničku potporu, osigurava Ministarstvo u suradnji s crkvama i vjerskim zajednicama.
- (4) Pojedinačna izvješća o radu mješovitih povjerenstava za provedbu osnovnih ugovora priprema Ministarstvo u suradnji s crkvama i vjerskim zajednicama na kraju svake kalendarske godine.

3. Suradnja u oblasti promocije slobode vjere i uvjerenja

Članak 3.

- (1) Radi promocije slobode vjere i uvjerenja, sukladno Zakonu i ovoj Uputi, Ministarstvo u suradnji s crkvama i vjerskim zajednicama, Međureligijskim vijećem u BiH i organizacijama civilnog društva može inicirati i provoditi različite promotivne, edukativne i informativne aktivnosti.
- (2) Radi provedbe aktivnosti iz stavka (1) ovoga članka mogu se pokretati različiti programi i projekti koji mogu uključivati organiziranje konferencija, seminara, okruglih stolova i drugih promotivnih aktivnosti radi jačanja suradnje različitih institucija, organizacija civilnog društva, akademске zajednice i crkava i vjerskih zajednica, a na osnovi prethodno sklopljenih protokola o suradnji, sukladno financijskim mogućnostima i relevantnim propisima Ministarstva.

4. Mišljenja o zabrani slobode vjere ili uvjerenja

Članak 4.

- (1) Na osnovi zahtjeva crkava i vjerskih zajednica, kako je to propisano člankom 14. stavak (7) Zakona, Ministarstvo je obvezno dati mišljenje u svezi sa slučajem zabrane ili ograničenja slobode vjere ili uvjerenja.
- (2) U postupku davanja mišljenja, Ministarstvo uzima u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja, vodeći računa o međunarodno prihvaćenim standardima iz oblasti slobode vjere ili uvjerenja.
- (3) U slučaju kada se sloboda vjere ili uvjerenja ograničava zbog interesa javne sigurnosti, Ministarstvo će uputiti mišljenje iz stavka (1) ovoga članka Vijeću ministara Bosne i Hercegovine radi razmatranja, uz prethodno pribavljena mišljenja mjerodavnih ministarstava.
- (4) Zahtjev za davanje mišljenja mogu podnijeti crkve, vjerske zajednice i građani putem propisanog obrasca "Zahtjev za davanje mišljenja u slučajevima zabrane slobode vjere ili uvjerenja" (u daljnjem tekstu: Zahtjev za mišljenje).
- (5) Žalbeno tijelo koje podnosi Zahtjev za mišljenje je svako mjerodavno tijelo u Bosni i Hercegovini kome je crkva i vjerska zajednica podnijela žalbu u slučaju zabrane slobode vjere ili uvjerenja.
- (6) Obrazac Zahtjeva za mišljenje sadržava: naziv mjerodavnog tijela/institucije, adresu, broj telefona, predmet žalbe - razloge za podnošenje žalbe i činjenice na kojima se temelji žalba, ime/naziv crkve i vjerske zajednice koja ulaže žalbu, naznačeni broj i nadnevak odluke protiv koje se ulaže žalba.
- (7) Uz Zahtjev za mišljenje prilažu se dokumenti kojima se potkrepljuju činjenični navodi žalbe.
- (8) Obrazac Zahtjeva za mišljenje bit će dostupan na mrežnoj stranici Ministarstva, a propisuje se kao sastavni dio ove Upute.